

กระทู้ถามที่ ๐๐๗ (ร.)

วุฒิสภา

๑๓ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง การบังคับใช้กลไกหรือมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในการชะลอหรือยับยั้งการดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมือง เพื่อป้องกันความเสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้ในภายหลังหรืออาจเยียวยาได้ยากภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งของสังคมไทยที่ยังไม่ได้ข้อยุติ

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงยุติธรรม ดังต่อไปนี้

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๔ รับทราบรายงานการพิจารณาศึกษาแนวทางการตราพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาแนวทางการตราพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม แต่มีมติไม่เห็นชอบ กับเนื้อหาของรายงานในส่วนข้อสังเกตของคณะกรรมการ ตั้งแต่หน้า ๕๔ - ๕๗ โดยเมื่อตรวจสอบ ผลการลงคะแนนพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความคิดเห็นแตกต่างกันต่อข้อสังเกตดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งและเห็นต่างของสังคมไทยต่อประเด็นดังกล่าว ที่ยังไม่ได้ข้อสรุป และสังคมไทยยังไม่อาจประนีประนอมหรือก้าวผ่านได้ โดยเพียงแค่ลงมติไม่เห็นชอบ ข้อสังเกตของคณะกรรมการในรายงานการพิจารณาศึกษาฯ ฉบับเดียวท่ามกลางสถานการณ์ที่สังคมไทย ยังไม่ได้ข้อยุตินี้ การดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมืองยังคงดำเนินต่อไป ส่งผลให้มีประชาชน จำนวนมากได้รับความเสียหายและในความเสียหายจำนวนมาก เหล่านี้ก็เป็นความเสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้ในภายหลังหรืออาจเยียวยาได้ยาก แม้ว่าในอนาคตสถานการณ์ความขัดแย้งนี้จะได้ข้อยุติที่แน่ชัดว่า สังคมไทยจะเดินหน้าไปในทิศทางอย่างไร จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงยุติธรรมจะกำหนดนโยบายในการบังคับใช้กลไกทางกฎหมายที่มีอยู่ในความรับผิดชอบเพื่อเร่งรัดกระบวนการสืบสวนสอบสวนของเจ้าพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้ได้ข้อสรุปสำนวนคดี โดยพิจารณาจำแนกถึงมูลเหตุแห่งการกระทำความผิดว่าเกิดจากแรงจูงใจทางการเมืองโดยแท้ หรือความผิดอาญาโดยแท้ หรือทั้งสองส่วนประกอบกันเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาใช้มาตรการในการชะลอหรือยับยั้งการดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมือง อันเป็นการป้องกันความเสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้ในภายหลังหรืออาจเยียวยาได้ยาก ภายใต้สถานการณ์ของสังคมไทยที่ยังไม่ได้ข้อยุติในเรื่องดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงยุติธรรมจะกำหนดนโยบายในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการต่อการดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมืองอย่างไร โดยเฉพาะการใช้อำนาจสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีของพนักงานอัยการตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๑ ในการชะลอหรือยับยั้งการดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมือง อันเป็นการป้องกันความเสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้ในภายหลังหรืออาจเยียวยาได้ยาก ภายใต้สถานการณ์ของสังคมไทยที่ยังไม่ได้ช้อยุติในเรื่องดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงยุติธรรมจะมีการประสานงานหรือขอความร่วมมือไปยังศาล เพื่อขอให้ศาลอาจใช้ดุลพินิจในการเลื่อนคดีหรือจำหน่ายคดีชั่วคราว เมื่อคู่ความยื่นคำร้องว่าฐานความผิดที่จำเลยถูกดำเนินคดีเข้าข่ายเป็นคดีที่มีแรงจูงใจทางการเมือง ภายใต้สถานการณ์ของสังคมไทยที่ยังไม่ได้ช้อยุติในเรื่องดังกล่าว อันเป็นการป้องกันความเสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้ในภายหลังหรืออาจเยียวยาได้ยากหรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๔. กระทรวงยุติธรรมจะมีนโยบายในการบังคับใช้กลไกตามกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อชะลอหรือยับยั้งการดำเนินคดีในฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เกิดขึ้นจากแรงจูงใจทางการเมืองที่มีสถิติคดีจำนวนมาก และไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะดังกล่าวไปนี้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๔.๑ ความผิดตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๓ - พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งมีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา (COVID - 19)

๔.๒ ความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นความผิดลหุโทษที่มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

๔.๓ คดีที่มีฐานความผิดตามบัญชีท้ายร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมที่เป็นการกระทำที่เกิดจากแรงจูงใจทางการเมืองที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดอาทิ ความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ความผิดตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕. ในการดำเนินการตามข้อ ๓ กระทรวงยุติธรรมจะมีนโยบายในการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันในการคืนสิทธิที่ต้องสูญเสียไปโดยผลของคำพิพากษาหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในห้วงกระทู้ถาม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
เทวฤทธิ์ มณีฉาย
สมาชิกวุฒิสภา

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๐๗ (ร.)

ของ นายเทวฤทธิ์ มณีฉาย สมาชิกวุฒิสภา

เรื่อง การบังคับใช้กลไกหรือมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในการชะลอหรือยับยั้ง การดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมือง เพื่อป้องกันความเสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้ในภายหลัง หรืออาจเยียวยาได้ยากภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งของสังคมไทยที่ยังไม่ได้ช้อยุติ

ข้าพเจ้า พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑ กระทรวงยุติธรรมจะกำหนดนโยบายในการบังคับใช้กลไกทางกฎหมายที่มีอยู่ในความรับผิดชอบเพื่อเร่งรัดกระบวนการสืบสวนสอบสวนของเจ้าพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้ได้ข้อสรุปสำนวนคดี โดยพิจารณาจำแนกถึงมูลเหตุแห่งการกระทำความผิดว่าเกิดจากแรงจูงใจทางการเมืองโดยแท้ หรือความผิดอาญาโดยแท้ หรือทั้งสองส่วนประกอบกันเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาใช้มาตรการในการชะลอหรือยับยั้งการดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมือง อันเป็นการป้องกันความเสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้ในภายหลังหรืออาจเยียวยาได้ยาก ภายใต้สถานการณ์ของสังคมไทยที่ยังไม่ได้ช้อยุติในเรื่องดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงยุติธรรมขอเรียนว่า เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการระดับกรม มีฐานะเป็นนิติบุคคลและขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จึงไม่มีอำนาจหน้าที่หรือภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายในการบังคับใช้กลไกทางกฎหมายที่มีอยู่ในความรับผิดชอบเพื่อเร่งรัดกระบวนการสืบสวนสอบสวนของเจ้าพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ในส่วนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐสังกัดกระทรวงยุติธรรม โดยมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ในการดำเนินการเกี่ยวกับคดีอาญาบางประเภทที่กำหนดให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษและโดยที่คดีดังกล่าวจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ดำเนินการสืบสวนและสอบสวน ซึ่งมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดบทนิยามของคดีพิเศษไว้ โดยหมายความถึง คดีความผิดทางอาญาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ ซึ่งได้กำหนดถึงลักษณะของ “คดีพิเศษ” ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่การสืบสวนสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ รวมถึงคดีตามประเภทที่กำหนดเอาไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ดังนั้น กระบวนการสืบสวนสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้ได้ข้อสรุปของสำนวนคดีจึงต้องอาศัยผู้มีความรู้ความชำนาญพิเศษเข้ามาร่วมทำการสอบสวน เพื่อแสวงหาพยานหลักฐานให้แน่นหนาสอดคล้องตามหลักการรับฟังพยานหลักฐานของศาล เนื่องจากกระบวนการสอบสวนในปัจจุบันยังไม่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหา

ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ซับซ้อน ซึ่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษได้กำหนดให้มีระบบการสอบสวนพิเศษเพิ่มขึ้นจากการสอบสวนทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหลายประการ เช่น มีการกำหนดให้พนักงานอัยการเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ การกำหนดให้มีการสอบสวนและปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในรูปแบบบูรณาการเป็นระบบการสอบสวนที่มีแนวคิดที่เน้นความชำนาญเฉพาะด้าน และเป็นระบบการสอบสวนที่มีการตรวจสอบจากหลายฝ่าย เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม กระทรวงยุติธรรมยินดีรับฟังและให้ความร่วมมือในการศึกษาข้อมูล รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม อาทิ สำนักงานอัยการสูงสุด และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อให้การพิจารณาและการดำเนินคดีเป็นไปตามพยานหลักฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและการรักษาความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมเป็นสำคัญ อันจะก่อให้เกิดแนวทางการดำเนินคดีที่เหมาะสมและเป็นธรรมภายใต้หลักนิติรัฐ

คำถามข้อที่ ๒ กระทรวงยุติธรรมจะกำหนดนโยบายในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการต่อการดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมืองอย่างไร โดยเฉพาะการใช้อำนาจสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีของพนักงานอัยการตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๑ ในการชะลอหรือยับยั้งการดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมือง อันเป็นการป้องกันความเสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้ในภายหลังหรืออาจเยียวยาได้ยาก ภายใต้สถานการณ์ของสังคมไทยที่ยังไม่ได้ข้อยุติในเรื่องดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนราชการอิสระ มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาทั้งปวง ดำเนินคดีแพ่ง และให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุด โดยพนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๑ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงยุติธรรมจึงไม่มีอำนาจหน้าที่หรือภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการต่อการดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมืองแต่อย่างใด

คำถามข้อที่ ๓ กระทรวงยุติธรรมจะมีการประสานงานหรือขอความร่วมมือไปยังศาลเพื่อขอให้ศาลอาจใช้ดุลพินิจในการเลื่อนคดีหรือจำหน่ายคดีชั่วคราว เมื่อคู่ความยื่นคำร้องว่าฐานความผิดที่จำเลยถูกดำเนินคดีเข้าข่ายเป็นคดีที่มีแรงจูงใจทางการเมือง ภายใต้สถานการณ์ของสังคมไทยที่ยังไม่ได้ข้อยุติในเรื่องดังกล่าว อันเป็นการป้องกันความเสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้ในภายหลังหรืออาจเยียวยาได้ยากหรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๓

การใช้ดุลพินิจในการเลื่อนคดีหรือจำหน่ายคดีชั่วคราวเป็นอำนาจหน้าที่ของศาล ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นองค์กรอิสระที่ดูแลงานธุรการของศาลยุติธรรม โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา ซึ่งกระทรวงยุติธรรมไม่มีอำนาจหน้าที่หรือภารกิจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด

คำถามข้อที่ ๔ กระทรวงยุติธรรมจะมีนโยบายในการบังคับใช้กลไกตามกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อชะลอหรือยับยั้งการดำเนินคดีในฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เกิดขึ้นจากแรงจูงใจทางการเมืองที่มีสถิติคดีจำนวนมาก และไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะดังกล่าวไปนี้หรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๔.๑ ความผิดตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๓ - พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งมีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา (COVID - 19)

๔.๒ ความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นความผิดลหุโทษที่มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

๔.๓ คดีที่มีฐานความผิดตามบัญชีท้ายร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมที่เป็นการกระทำที่เกิดจากแรงจูงใจทางการเมืองที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดเดียว อาทิ ความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ความผิดตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

คำตอบข้อที่ ๔

การพิจารณานโยบายในการบังคับใช้กลไกตามกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อชะลอหรือยับยั้งคดีกรณีความผิดตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๓ - พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งมีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) เป็นกรณีที่กฎหมายดังกล่าวถูกบังคับใช้เพื่อควบคุมสถานการณ์ฉุกเฉิน หากประสงค์ให้มีแนวทางยุติหรือนิรโทษกรรมคดีในลักษณะนี้ต้องเป็นไปตามนโยบายของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ส่วนกรณีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นความผิดลหุโทษคดีลหุโทษบางประเภทสามารถใช้มาตรการทางเลือก เช่น การเปรียบเทียบปรับ หรือการไกล่เกลี่ยตามแนวทางของอัยการและศาล หากประสงค์ให้มีนโยบายยกเว้นการดำเนินคดีในกรณีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจทางการเมืองควรเป็นการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานอัยการสูงสุดและรัฐสภา และสำหรับนโยบายในการบังคับใช้กลไกตามกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อชะลอหรือยับยั้งการดำเนินคดีกรณีคดีที่มีฐานความผิดตามบัญชีท้ายร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมที่เป็นการกระทำ

ที่เกิดจากแรงจูงใจทางการเมืองก็เป็นอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา) และฝ่ายบริหาร (คณะรัฐมนตรี) โดยที่กระทรวงยุติธรรมไม่มีอำนาจหน้าที่หรือภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กลไกตามกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อชะลอหรือยับยั้งการดำเนินคดีในฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เกิดขึ้นจากแรงจูงใจทางการเมืองแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามก็ดีกระทรวงยุติธรรมยังคงสามารถสนับสนุนข้อมูลทางสถิติคดีและแนวทางทางกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรมเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประกอบการพิจารณาต่อไปได้

ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรมโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้มีการศึกษาดำเนินการร่างพระราชบัญญัติป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน พ.ศ. .... ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อใช้เป็นกลไกสำคัญในการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและประชาชน และป้องกันการจัดการแก้ไขปัญหาการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน รวมถึงส่งเสริมให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพในการใช้ประโยชน์สาธารณะด้วยความมั่นใจ โดยปราศจากความกลัว

คำถามข้อที่ ๕ ในการดำเนินการตามข้อ ๓ กระทรวงยุติธรรมจะมีนโยบายในการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันในการคืนสิทธิที่ต้องสูญเสียไปโดยผลของคำพิพากษาหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๕

กระทรวงยุติธรรมโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีการใช้บังคับพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ ถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี และปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิด และมีการถอนฟ้องในระหว่างดำเนินคดี หรือมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดที่คดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นที่ยุติว่าจำเลยไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด จำเลยมีสิทธิได้รับค่าทดแทนการคุมขัง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดี ซึ่งถือเป็นการเยียวยาจำเลยที่ตกเป็นเหยื่อของการดำเนินกระบวนการยุติธรรมที่ผิดพลาด และมาตรา ๒๑ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้กรณีที่มีคำขอให้ได้รับสิทธิที่สูญเสียไปอันเป็นผลโดยตรงจากคำพิพากษานั้นคืน การสั่งให้ได้รับสิทธิคืนตามคำขอดังกล่าว ถ้าไม่สามารถคืนสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นว่านั้นได้ ให้คณะกรรมการกำหนดค่าทดแทนเพื่อสิทธินั้นให้ตามที่สมควร (มาตรา ๒๑ วรรคสาม) และคณะกรรมการอาจกำหนดให้จำเลยได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายเพียงใดหรือไม่ก็ได้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งคดี ความเดือดร้อนที่จำเลยได้รับและโอกาสที่จำเลยจะได้รับการชดเชยความเสียหายจากทางอื่นด้วย (มาตรา ๒๑ วรรคสี่)

นอกจากนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ดำเนินการผลักดันการแก้ไขกฎหมายโดยการเสนอร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและการตรวจพิจารณาของ
คณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....